

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

E. Αλεξανδρίδου, Καθηγήτριας στο Α.Π.Θ., "Το δίκαιο του Ηλεκτρονικού Εμπορίου", Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Σελίδες: XVIII+410, Τιμή: 44,00 Ευρώ.

Κυκλοφορεί από τις "Εκδόσεις Σάκκουλα" Α.Ε. (Αθήνα - Θεσσαλονίκη) το βιβλίο της Καθηγήτριας στο Α.Π.Θ., κυρίας Ελίζας Αλεξανδρίδου, με τίτλο "Το Δίκαιο του Ηλεκτρονικού Εμπορίου".

Το βιβλίο αποτελεί την πλέον επίκαιρη και συστηματική προσπάθεια της ελληνικής βιβλιογραφίας να αντιμετωπίσει τα νομικά ζητήματα, που έθεσε το ηλεκτρονικό εμπόριο. Η ύλη του δεν εξαντλείται στο π.δ. 131/2003, με το οποίο μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο η οδηγία 2000/31/ΕΚ, αλλά επεκτείνεται σε πολλά ιδιαίτερος κρίσιμα για το ηλεκτρονικό εμπόριο ζητήματα.

Ενδεικτικά αναφέρονται το ζήτημα της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και των θεμελιωδών κανόνων και αρχών που την διασφαλίζουν καθώς και τα ζητήματα της διαδικασίας κατάρτισης των ηλεκτρονικών συμβάσεων και του κύρους των ηλεκτρονικών υπογραφών (π.δ. 150/2001). Ακόμη, λεπτομερώς αντιμετωπίζονται τα ακανθώδη προβλήματα, αφενός της πληρωμής σε απευθείας σύνδεση στις συναλλαγές μέσω του διαδικτύου, με έμφαση στην προστασία του κατόχου πιστωτικής κάρτας λόγω των κινδύνων υποκλοπής και δόλιας χρησιμοποίησης των στοιχείων της κάρτας του από τρίτους και αφετέρου, της διεθνούς δικαιοδοσίας και του εφαρμοστέου δικαίου στις διασυνοριακές διαφορές (συμβατικής και εξωσυμβατικής φύσεως) που ανακύπτουν υπό συνθήκες "εικονικής" μόνο πραγματικότητας. Σημαντικό τμήμα του βιβλίου κατέχει η προβληματική των ηλεκτρονικών διευθύνσεων (domain names), η οποία εξετάζεται με βάση το ελληνικό δίκαιο των διακριτικών γνωρισμάτων και την σχετική Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων. Σε ιδιαίτερο κεφάλαιο αντιμετωπίζεται το ζήτημα της προστασίας της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, στο οποίον εντάσσεται και το θέμα της προστασίας του χρήστη του διαδικτύου από την λήψη μη ζητηθέντων διαφημιστικών μηνυμάτων μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (spamming). Το ενδιαφέρον του αναγνώστη προσελκύει η ανάπτυξη αρκετών ακόμη επίκαιρων ζητημάτων, όπως αυτά του νομικού πλαισίου της διαφήμισης στο διαδίκτυο, της σύγχρονης τάσης προσφυγής σε μηχανισμούς εξώδικης επίλυσης των διαφορών και των δυνατοτήτων αυτορρύθμισης

στο πλαίσιο του διαδικτύου με τη σύνταξη κωδίκων δεοντολογίας σε επίπεδο κρατών μελών, αλλά και σε κοινοτικό επίπεδο.

Σε όλα σχεδόν τα κεφάλαια γίνεται αυτοτελής αναφορά στην προστασία του καταναλωτή με έμφαση στις κοινοτικές οδηγίες για τις πωλήσεις από απόσταση και για τους καταχρηστικούς όρους σε συμβάσεις με καταναλωτές και αναζητώνται πρόσφορες λύσεις εν όψει των αυξημένων κινδύνων που ελλοχεύουν για τους καταναλωτές, όταν πραγματοποιούν συναλλαγές μέσω του διαδικτύου.

Καθώς παρακολουθεί τον προβληματισμό και την επιστημονική συζήτηση που λαμβάνουν χώραν τόσο στην ελληνική έννομη τάξη, όσο και στον κοινοτικό χώρο στο πλαίσιο του φιλόδοξου προγράμματος "ηλεκτρονική Ευρώπη", διευκολύνει την αντιμετώπιση προβλημάτων της πράξης (ακόμη και διασυνοριακής φύσεως), αλλά και την βαθύτερη μελέτη ειδικότερων ζητημάτων. Την χρησιμότητα του έργου επαυξάνει το εκτενές παράρτημα των κυριότερων σχετικών νομοθετικών κειμένων και το εξαντλητικό λημματικό ευρετήριο.

Ιωάννη Κεχρά, Κοστολόγου, Ιωάννη Μαυροκορδάτου, π. Εφόρου, Δημητρίου Παπαγιάννη, Οικονομολόγου, Γρηγόρη Τροβά, Προϊσταμένου ΤΕΚ Υπουργείου Οικονομικών, "Βιβλία Τεχνικών Προδιαγραφών και Παραγωγής-Κοστολογίου", Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Σελίδες: XXVIII+475, Τιμή: 48,00 Ευρώ.

Κυκλοφορεί από τις "Εκδόσεις Σάκκουλα" Α.Ε. (Αθήνα - Θεσσαλονίκη) το έργο των κ.κ. Ι. Κεχρά, Ι. Μαυροκορδάτου, Δ. Παπαγιάννη και Γ. Τροβά, με τίτλο "Βιβλία τεχνικών προδιαγραφών και παραγωγής - κοστολογίου".

Το έργο αυτό στοχεύει στην πλήρη ενημέρωση του αναγνώστη αναφορικά με τα ισχύοντα στην τρέχουσα λογιστική πρακτική σχετικά με την τήρηση των πιο πάνω βιβλίων καθώς και με ζητήματα που αφορούν στην κοστολόγηση της εξατομικευμένης παραγωγής, της συνεχούς παραγωγής, των συμπαραγώγων και της πρότυπης κοστολόγησης. Ειδικότερα, το έργο αποτελείται από 11 κεφάλαια, που αφορούν στις εξής ενότητες:

- Βιβλία τεχνικών προδιαγραφών και παραγωγής — κοστολογίου: Φορολογικές διατάξεις
- Βιβλίο τεχνικών προδιαγραφών
- Βιβλίο παραγωγής - κοστολογίου
- Καταχωρήσεις παραγωγής στο βιβλίο παραγωγής - κοστολογίου
- Απομείωση ή φύρα παραγωγής

- Εξωλογιστική κοστολόγηση
- Αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων
- Μέθοδος κοστολόγησης προτύπου κόστους
- Κοστολόγηση συμπαραγώγων και υποπαραγώγων προϊόντων
- Κοστολόγηση συνεχούς παραγωγής ή κατά φάση
- Κοστολόγηση εξατομικευμένης παραγωγής.

Πέραν από το θεωρητικό μέρος, σε κάθε κεφάλαιο επισημαίνονται τα δυσχερέστερα ζητήματα που προκύπτουν και οι λύσεις που έχουν δοθεί από την θεωρία, την διοίκηση και την νομολογία των δικαστηρίων. Το έργο συμπληρώνεται με αναλυτικό λημματικό ευρετήριο προς διευκόλυνση του αναγνώστη. Απευθύνεται τόσο στους επιχειρηματίες και τους οικονομολόγους όσο και στους νομικούς συμβούλους των επιχειρήσεων.

Ζωή Παπαϊωάννου, Λέκτορας στο τμήμα Νομικής στο Παν/μιο Αθηνών και Καθηγήτριας στη Σχολή Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, "Περιεχόμενο και όρια της Αστυνομικής Εξουσίας: Η λειτουργική αρμοδιότητα του Αστυνομικού Προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας", Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Σελίδες: XXVIII+765, Τιμή: 62,00 Ευρώ.

Κυκλοφόρησε από τις "Εκδόσεις Σάκκουλα" (Α.Ε. (Αθήνα - Θεσσαλονίκη) η υπηγεσία της Λέκτορας στο τμήμα Νομικής στο Παν/μιο Αθηνών και Καθηγήτριας στη Σχολή Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, κυρίας Ζωής Παπαϊωάννου, με τίτλο "Περιεχόμενο και Όρια της Αστυνομικής Εξουσίας: Η Λειτουργική Αρμοδιότητα του Αστυνομικού Προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας".

Στο σύγγραμμα αυτό αναλύονται διεξοδικά η αποστολή, η οργάνωση, το αντικείμενο, η άσκηση, τα μέσα, οι προϋποθέσεις και τα όρια της αστυνομικής εξουσίας. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην αρμοδιότητα του αστυνομικού προσωπικού της ΕΛΑΣ, αφού η τελευταία αποτελεί στη χώρα μας τον βασικό φορέα άσκησης δημόσιας αστυνόμευσης, στον οποίον έχει ανατεθεί η εξασφάλιση της προστασίας της κοινωνίας από τους εσωτερικούς κινδύνους.

Πρόκειται για ένα πρωτοποριακό επιστημονικό βιβλίο, δεδομένου ότι αποτελεί το πρώτο εγχειρίδιο αστυνομικού δικαίου στη χώρα μας, στο οποίο πέραν της περιπτώσιολογίας και της πρόσφατης νομολογίας των ελληνικών δικαστηρίων, παρατίθεται η ισχύουσα νομοθεσία - αντιπαραβαλλόμενη στην ελλιπή και

αναχρονιστική παλαιότερη - και τέλος επιχειρείται η αγγλική και γερμανική θεωρία και νομολογία.

Η μελέτη αυτή, κατά τον προλογίσαντα την έκδοση Π. Δαγτόγλου, συνιστά μian αξιόλογη επιστημονική συμβολή στην κατανόηση και βελτίωση του έργου της αστυνομίας, με σημασία τόσο για τη θεωρία του δημοσίου δικαίου στη χώρα μας όσο και για την πρακτική λειτουργία της αστυνομίας. Το έργο απευθύνεται στα μέλη του προσωπικού της ΕΛΑΣ αλλά και στους νομικούς της πράξης, δικαστές και δικηγόρους, καθώς και στους μελετητές του αστυνομικού δικαίου.

Τ.Ε. Συνοδινού, Δ.Ν. Δικηγόρου, "Η Νομική Προστασία των Βάσεων Δεδομένων", Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Σελίδες: XXII+517, Τιμή: 50,00 Ευρώ.

Κυκλοφόρησε από τις "Εκδόσεις Σάκκουλα" Α.Ε. (Αθήνα - Θεσσαλονίκη) το βιβλίο της Δ.Ν. Δικηγόρου, κυρίας Τ. Ε. Συνοδινού, με τίτλο "Η Νομική Προστασία Βάσεων Δεδομένων". Αντικείμενο της μελέτης αυτής αποτελεί η νομική προστασία των βάσεων δεδομένων από το δίκαιο.

Το έντονο ενδιαφέρον των κοινοτικών αρχών για την προστασία των βάσεων δεδομένων οδήγησε στην ψήφιση της Οδηγίας 96/9/ΕΟΚ, η οποία αποτελεί πλέον εσωτερικό δίκαιο όλων των κρατών μελών αλλά και πληθώρας άλλων κρατών βάσει διμερών συμφωνιών με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αντικείμενο εξέτασης εδώ συνιστά αυτή η δικαιική προστασία των βάσεων δεδομένων από το δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας και η ειδική προστασία που παρέχεται στα περιεχόμενα μιας βάσης δεδομένων από το νέο δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή.

Στο πλαίσιο αυτό επιχειρείται να δοθεί απάντηση σε μια σειρά από σημαντικά ερωτήματα όπως τι ακριβώς είναι οι βάσεις δεδομένων, υπό ποιες προϋποθέσεις παρέχεται η προστασία του δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας στον δημιουργό τους, αλλά και πώς προστατεύεται η επένδυση του οικονομικού συντελεστή της δημιουργίας, του κατασκευαστή της βάσης.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συνύπαρξη των δύο μορφών προστασίας αλλά και στην ανάπτυξη των διαφόρων τρόπων εμπορικής εκμετάλλευσης μιας βάσης δεδομένων. Μέσα από την μελέτη του νομικού πλέγματος προστασίας των βάσεων δεδομένων αναπτύσσεται η γενικότερη προβληματική της προστασίας της πληροφορίας στην σύγχρονη εποχή, ενώ ταυτόχρονα φωτίζονται νέες πτυχές της προστασίας του δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας και του δικαίου του ανταγωνισμού απέναντι στις νέες τεχνολογικές εξελίξεις.

E. Δούση, Λέκτορος στο Παν/μιο Αθηνών, Α. Παπατόλια, Διδάκτορος Δημοσίου Δικαίου, "Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο", Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Σελίδες: 78, Τιμή: 6,00 Ευρώ.

Κυκλοφορεί από τις "Εκδόσεις Σάκκουλα" Α.Ε. (Αθήνα - Θεσσαλονίκη) το βιβλίο της Λέκτορος στο Παν/μιο Αθηνών κ. E. Δούση και του Διδάκτορος Δημοσίου Δικαίου κ. Α. Παπατόλια, με τίτλο "Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο". Η ίδρυση του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου αποτελεί ένα σιγμιότυπο μείζονος σημασίας. Κύρια αποστολή του είναι να δικάζει να πρόσωπα που φέρονται ότι διέπραξαν σοβαρά εγκλήματα, όπως η γενοκτονία, τα εγκλήματα πολέμου και τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας.

Με οδηγό τα δικαστήρια της Νυρεμβέργης και του Τόκιο, όπως και τα πρόσφατα παραδείγματα των δικαστηρίων για την πρώην Γιουγκοσλαβία και την Ρουάντα, επιχειρείται για πρώτη φορά η παγίωση της αρχής της οικουμενικής δικαιοδοσίας, προκειμένου να μη μείνουν ατιμώρητοι όσοι παραβιάζουν τις θεμελιώδεις αρχές του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.

Το εγχείρημα αυτό προσκρούει στην αντίθεση ορισμένων κρατών, με προεξάρχουσα την αμερικανική δύναμη. Υποστηρίζοντας με σθένος την πλανητική πολιτική τους, οι ΗΠΑ πέτυχαν την -προσωρινή- εξαίρεση των Αμερικανών από την δικαιοδοσία του νέου θεσμού, ενώ δεν διστάζουν να ασκούν κάθε είδους πιέσεις για να γίνουν αποδεκτές διμερείς συμφωνίες ασυλίας των πολιτών τους.

Πώς και γιατί ιδρύθηκε το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο; Ποιά είναι τα κύρια χαρακτηριστικά του; Γιατί αντιδρούν οι ΗΠΑ και πώς επηρεάζουν με τη στάση τους τη λειτουργία του νέου θεσμού; Αυτά είναι μερικά ερωτήματα στα οποία επιχειρεί να απαντήσει η εν λόγω μελέτη. Η δυναμική του Δικαστηρίου στο νέο πλαίσιο της διεθνούς νομιμότητας παρουσιάζεται συγχρόνως από τη σκοπιά του σεβασμού των οικουμενικών αρχών και υπό το πρίσμα του συσχετισμού δυνάμεων μεταξύ κυριάρχων κρατών.

Χ. Σαββάκη, Φ. Βασιλογιάννη, Τ. Βιδάλη, Β. Βουτσάκη, Π. Δόνου, Η. Καστανά, Γ. Κτιστάκι, Ε. Μάλλιου, Α. Τάκη, Κ. Τσιτσελίη & Δ. Χριστόπουλου "Νέες Τεχνολογίες και Συνταγματικά Δικαιώματα", Από τη σειρά "Δίκαιο και Κοινωνία στον 21ο Αιώνα", Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Σελίδες: 137, Τιμή: 12,00 Ευρώ.

Κυκλοφορεί από τις "Εκδόσεις Σάκκουλα" Α.Ε. (Αθήνα - Θεσσαλονίκη) το βιβλίο των κ.κ. Χ. Σαββάκη, Φ. Βασιλογιάννη, Τ. Βιδάλη, Β. Βουτσάκη, Π. Δόνου, Η. Καστανά, Γ. Κτιστάκι, Ε. Μάλλιου, Α. Τάκη, Κ. Τσιτσελίη & Δ. Χριστόπουλου, με τίτλο "Νέες Τεχνολογίες και Συνταγματικά Δικαιώματα".

Η ανάπτυξη της σύγχρονης τεχνολογίας φέρνει στο προσκήνιο διαρκώς νέα προβλήματα, που μας αναγκάζουν να ξανασκεφθούμε τις αντιλήψεις με τις οποίες προσεγγίζαμε τα ανθρώπινα δικαιώματα. Οι εφαρμογές της βιοτεχνολογίας προσδίδουν νέο περιεχόμενο στη βιοηθική, ενώ η προστασία των προσωπικών δεδομένων προσδιορίζει τους όρους, με τους οποίους κάθε σύγχρονος άνθρωπος απολαμβάνει την ιδιωτικότητα και την ελευθερία του.

Οι θεματικές αυτές συζητήθηκαν στην Α' Επιστημονική Συνάντηση του "Ομίλου Αριστόβουλος Μάνεσης" που έγινε τον Ιανουάριο του 2002 στη Θήβα. Στον τόμο περιλαμβάνονται τόσο οι εισηγήσεις όσο και τα σχόλια που παρουσιάστηκαν και που έδωσαν λαβή για μια εξαιρετικά ζωντανή και γόνιμη συζήτηση. Το ενδιαφέρον της Συνάντησης επικεντρώθηκε εύλογα στο μεγαλύτερο ίσως διακύβευμα του σύγχρονου συνταγματικού δικαίου: τα αμοιβαία όρια ρύθμισης και αυτοκαθορισμού του ανθρώπου.

Μοριακή γενετική, βιοτεχνολογία και δικαιώματα του ανθρώπου, τεχνολογική διακινδύνευση και προστασία προσωπικών δεδομένων, το internet και η προστασία της ιδιωτικής ζωής και της ελευθερίας έκφρασης, το δικαίωμα στη χρήση της γλώσσας που επιλέγει κάθε άνθρωπος, το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, η συνταγματική κατοχύρωση της γενετικής ταυτότητας, η κλωνοποίηση, η ηθική ως περιορισμός της βιοϊατρικής είναι τα θέματα που εξετάστηκαν στη Συνάντηση. Πρόκειται για θέματα που προδιαγράφουν τις μεγάλες προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει σήμερα η επιστήμη του συνταγματικού δικαίου.

Σοφίας Δημέλη, "Συγκριτικά Πλεονεκτήματα της Ελληνικής Οικονομίας: Συνολική και Κλαδική Ανάλυση 1990-2001", Μελέτες Νο 53, ΚΕΠΕ, Αθήνα 2004.

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να παρουσιάσει τα απαραίτητα στοιχεία που θα βοηθήσουν στην απάντηση των καιριων ερωτημάτων που τέθηκαν προηγούμενα αναφορικά με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και των παραγωγικών της κλάδων. Ειδικότερα η μελέτη αυτή εξετάζει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της ελληνικής οικονομίας την περίοδο 1990-2001 όπως αυτά προσδιορίζονται από τη διάρθρωση του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών, την πορεία της πραγματικής σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας του νομίσματος και την εξέλιξη των εμπορευματικών ροών στη διάρκεια της παραπάνω δεκαετίας. Η ανάλυση εστιάζει περισσότερο στη διερεύνηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των διεθνώς εμπορεύσιμων κλάδων της ελληνικής παραγωγής στο σύνολο της, αλλά κυρίως κατά κλάδον παραγωγής μέχρι τριψήφιο επίπεδο. Τέλος προσδιορίζεται το μέγεθος του ενδοκλαδικού εμπορίου στο σύνολο και σε επιμέρους κλάδους παραγωγής.

Η παρούσα μελέτη διεξάγεται σε δυο επίπεδα ανάλυσης, ένα μακρο-οικονομικό που αφορά το σύνολο της οικονομίας και της παραγωγής, και ένα μικρο-οικονομικό που εστιάζει σε επιμέρους τομείς και κλάδους. Επίσης η ανάλυση είναι διαχρονική και καλύπτει την περίοδο 1990-2001, ενώ παράλληλα γίνεται και γεωγραφική ανάλυση κατά ομάδες χωρών που αποτελούν την ΕΕ, τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και τον Υπόλοιπο Κόσμο. Η διάκριση αυτή ακολουθείται σε όλη τη μελέτη τόσο στο γενικό επίπεδο της παραγωγής, όσο και στο διακλαδικό και το ενδοκλαδικό εμπόριο.

Στο Κεφάλαιο 2 γίνεται διερεύνηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της ελληνικής οικονομίας σε μακροοικονομικό επίπεδο και στηρίζεται αφενός στην ανάλυση του ισοζυγίου πληρωμών, που αντικατοπτρίζει τη δομή του εξωτερικού εμπορίου, και αφετέρου στην εξέταση της ανταγωνιστικής θέσης της χώρας στις διεθνείς αγορές από πλευράς σχετικών τιμών και κόστους παραγωγής, εκφρασμένων σε κοινό νόμισμα για την επίτευξη των συγκρίσεων. Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα μιας χώρας αντικατοπτρίζονται στη διάρθρωση του ισοζυγίου πληρωμών η ανάλυση του οποίου οδηγεί σε χρήσιμα συμπεράσματα αναφορικά με την ύπαρξη ή μη ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων στους τομείς των διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων (αγαθών και υπηρεσιών) της παραγωγικής διαδικασίας.

Στο ίδιο κεφάλαιο εξετάζεται το επίπεδο και η διαχρονική πορεία της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας στο σύνολο της καθώς και στον τομέα της μεταποίησης. Η ανάλυση στηρίζεται στις μεταβολές της πραγματικής σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας της χώρας όπως αυτή μετράται με μια σειρά δεικτών που καταρτίζονται διεθνώς για συγκρίσεις μεταξύ χωρών. Αυτοί εκφράζουν τη σχετική θέση μιας χώρας στο διεθνές εμπόριο από άποψη σχετικών τιμών και κόστους παραγωγής (ανταγωνιστικότητα τιμών και κόστους) λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβολές της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Επίσης εξετάζεται η ανταγωνιστική θέση της Ελλάδας σε σύγκριση με τους εταίρους της στην ΕΕ και γίνεται μια προσπάθεια ερμηνείας της πορείας των δεικτών ανταγωνιστικότητας με βάση τους μακροοικονομικούς δείκτες της ελληνικής οικονομίας. Για την παραπάνω ανάλυση χρησιμοποιούνται τα στοιχεία του εξωτερικού εμπορίου της Τράπεζας της Ελλάδας, οι δείκτες σχετικών τιμών και κόστους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και τα βασικά μακρο-οικονομικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας για την περίοδο 1990-2001.

Το Κεφάλαιο 3 περιλαμβάνει την ανάλυση της αξίας και του όγκου του εξωτερικού εμπορίου της ελληνικής οικονομίας με μεγάλες ομάδες χωρών και κατά κατηγορίες προϊόντων. Η ανάλυση βασίζεται στα στοιχεία του εξωτερικού εμπορίου της ΕΣΥΕ και περιγράφει τους ρυθμούς μεταβολής των εξαγωγών και εισαγωγών στην περίοδο 1990-2001. Εξετάζεται επίσης η διαχρονική μεταβολή των μεριδίων των εξαγωγών και των εισαγωγών στο συνολικό εμπόριο και σε επιμέρους ομάδες χωρών.

Στο Κεφάλαιο 4 γίνεται ανάλυση των εμπορευματικών ροών κατά κλάδο σε επίπεδα μονοψήφιας, διψήφιας και τριψήφιας κατηγοριοποίησης σύμφωνα με την 3η αναθεωρημένη διεθνή ταξινόμηση SITC. Στο κεφάλαιο αυτό διερευνάται η εξαγωγική επίδοση των επιμέρους κλάδων και ο βαθμός κάλυψης των εισαγωγών από τις εξαγωγές. Επίσης περιγράφεται η διαχρονική πορεία των ρυθμών μεταβολής και των μεριδίων των εξαγωγών και εισαγωγών κατά κλάδο στο συνολικό εμπόριο, αλλά και στο ενδοκοινοτικό και το εμπόριο με τις χώρες της ΚΑΕ. Η ανάλυση αυτή βοηθά στην κατανόηση των εξελίξεων της διεθνούς ανταγωνιστικότητας και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαπραγματεύονται τα επόμενα κεφάλαια.

Στο Κεφάλαιο 5 η ανάλυση διεξάγεται σε καθαρά μικροοικονομικό επίπεδο χρησιμοποιώντας τα στοιχεία του εξωτερικού εμπορίου κατά κλάδο της SITC. Εδώ γίνεται διερεύνηση των κλάδων στους οποίους η Ελλάδα παρουσιάζει συγκριτικά πλεονεκτήματα/μειονεκτήματα στο παγκόσμιο εμπόριο αλλά και σε σχέση με την ΕΕ και τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Η μέτρηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων γίνεται με τους δείκτες Balassa οι οποίοι μετρούν τον βαθμό ανταγωνιστικότητας επιμέρους κλάδων. Η ανάλυση γίνεται σε επίπεδο μονοψήφιας, διψήφιας αλλά και τριψήφιας ταξινόμησης προκειμένου να εντοπιστούν ακριβέστερα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των κλάδων και η διαχρονική τους πορεία.

Στο Κεφάλαιο 6 εξετάζεται το επίπεδο ενδοεμπορικών σχέσεων ή του ενδοκλαδικού εμπορίου, όπως αποκαλείται το εμπόριο με ανταλλαγές ομοειδών προϊόντων του ίδιου κλάδου. Προσδιορίζεται το μέγεθος του εμπορίου αυτού στο σύνολο και σε κλάδους της ελληνικής παραγωγής με τη χρησιμοποίηση του δείκτη Grubel-Lloyd και άλλων βελτιωμένων δεικτών. Διερευνάται επίσης η διαχρονική εξέλιξη του ενδοκλαδικού εμπορίου και αναλύονται οι παράγοντες που επηρεάζουν την έκτασή του σε σχέση με την παραδοσιακή μορφή του διακλαδικού εμπορίου.

Τέλος, στο έβδομο Κεφάλαιο συνοψίζονται τα βασικά αποτελέσματα της μελέτης και συζητούνται οι προοπτικές μελλοντικής πορείας των δεικτών. Στην έρευνα αυτή χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία εξωτερικού εμπορίου της Ελλάδας από τη βάση δεδομένων της Eurostat καθώς και στοιχεία της ΕΣΥΕ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθούν ορισμένα μειονεκτήματα καθώς και πιθανές προεκτάσεις της μελέτης σε άλλους τομείς. Πράγματι, η παρούσα μελέτη έχει περιγραφικό χαρακτήρα και ως εκ τούτου η χρησιμότητά της έγκειται στο ότι μπορεί να αποτελέσει τη βάση για μια εμπειρική διερεύνηση των αιτιωδών σχέσεων που διέπουν το εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδας. Επομένως, τα συμπεράσματα της μελέτης απορρέουν από απλές παρατηρήσεις των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων των στοιχείων και δεν εκφράζουν αιτιώδεις σχέσεις για το οποίο απαιτούνται οικονομετρικές τεχνικές και συγκεκριμένη θεωρία. Η διεξαγωγή μιας μελέτης προς αυτή την κατεύθυνση θα αποτελούσε ουσιαστικό συμπλήρωμα της παρούσης ανάλυσης.